

บันทึก

เรื่อง การประทับเข็มเครื่องหมายบนเสื้อเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีบันทึกข้อความ ที่ นร ๑๒๐๔/๗๗๘๒ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกรมสามัญศึกษา ได้หารือสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ตามที่กฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๗๑ (พ.ศ.๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๘ กำหนดให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์กับเสื้อเครื่องแบบข้าราชการ แต่มิได้กำหนดห้ามประดับเครื่องหมายอื่นใดบนเสื้อเครื่องแบบข้าราชการดังนั้น หากจะนำเครื่องหมายอื่นที่หน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษาจัดทำขึ้น เช่น เครื่องหมายนิติกรประจำสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ประดับเสื้อเครื่องแบบข้าราชการจะได้หรือไม่ และจะขัดกับกฎสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๘ มาตรา ๕ กำหนดว่า เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน หมายถึง เครื่องแบบแต่งกายทั้งหลายที่ได้กำหนดให้แต่ง รวมทั้งเครื่องหมายตำแหน่งสังกัด หรือเครื่องหมายอื่น ๆ ตลอดจนสิ่งประกอบเครื่องแบบอย่างอื่นด้วยเนื่องจากเข็มเครื่องหมายนิติกรตามข้อหารือของกรมสามัญศึกษามีลักษณะเป็นเครื่องหมายอื่น ๆ ตามความหมายในมาตรา ๕ ดังกล่าวข้างต้น จึงควรจะต้องเป็นส่วนประกอบเครื่องแบบข้าราชการที่สามารถจะนำมาประดับเครื่องแบบข้าราชการได้ อย่างไรก็ตามโดยที่มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๘ กำหนดว่า ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบตามมาตรา ๕ จะสมควรอย่างไรและต้องแต่งเมื่อไร โดยเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหรือข้อบังคับซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ จึงเป็นปัญหาว่า กรณีที่กรมสามัญศึกษาจะนำเข็มเครื่องหมายนิติกรมาใช้ประดับเครื่องแบบข้าราชการ และปัจจุบันมีส่วนราชการหลายแห่งกำหนดเข็มเครื่องหมายวิทยฐานะมอบให้ผู้ที่ผ่านการศึกษาศึกษาฝึกอบรมใช้ประดับเครื่องแบบโดยออกเป็นระเบียบของส่วนราชการนั้น ๆ จะชอบตามพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๘ หรือไม่

สำนักนายกรัฐมนตรีจึงหารือว่า กรณีที่ส่วนราชการต่าง ๆ กำหนดเข็มเครื่องหมายวิทยฐานะมอบให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ใช้ประดับเครื่องแบบข้าราชการโดยออกเป็นระเบียบของส่วนราชการนั้น ๆ จะชอบตามพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๑๘ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมสามัญศึกษา) และได้พิจารณาพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ แล้ว เห็นว่า เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนจะมีลักษณะ ชนิด และประเภทใด รวมทั้งจะแต่งเมื่อใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใดนั้นจะต้องกำหนดขึ้นโดยกฎสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖^๑ และมาตรา ๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน ฯ เสียก่อน มิฉะนั้นแล้วเครื่องหมายหรือเข็มแสดงวิทยฐานะนั้น ๆ เมื่อนำมาติดหรือประดับบนเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนแล้ว จะยังมีใช้เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนโดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน สำหรับกรณีที่ส่วนราชการต่าง ๆ ได้ออกระเบียบของส่วนราชการกำหนดเข็มเครื่องหมายวิทยฐานะมอบให้แก่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ นั้น^๓ ระเบียบดังกล่าวเป็นเพียงระเบียบภายในของส่วนราชการนั้นเท่านั้น ซึ่งผู้ที่ได้รับเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะมาโดยชอบอาจติดหรือประดับเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะนั้นในโอกาสอันควรได้ แต่หากเมื่อนำมาติดบนเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งกำหนดขึ้นโดยกฎสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกโดยอำนาจของพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน ฯ แล้ว เข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะนั้นจะยังมีใช้เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือนจนกว่าจะได้กำหนดไว้ในกฎสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งออกตามความในมาตรา ๗^๔ หรือมีความตอนใดตอนหนึ่งของกฎสำนักนายกรัฐมนตรีให้ติดหรือใช้เครื่องหมายหรือเข็มแสดงวิทยฐานะนั้นประกอบกับเครื่องแบบข้าราชการได้ดังที่ได้กล่าวข้างต้นเสียก่อน^๕

(ลงชื่อ) อัครราช จุฬารัตน

(นายอัครราช จุฬารัตน)

รองเลขาธิการ ฯ

^๑มาตรา ๖ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบตามมาตรา ๕ จะสมควรอย่างไรและจะต้องแต่งเมื่อไรโดยเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎหรือข้อบังคับซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

^๒มาตรา ๗ ให้นายกรัฐมนตรีมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๓ดังเช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเข็มเครื่องหมายวิทยฐานะนักระดับสูงของวิทยาลัยนักระดับ พ.ศ. ๒๕๓๓

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

^๕ดังเช่น ข้อ ๓๙ ทวิ แห่งกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ออกตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๔๙๙) ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่กำหนดให้ติดหรือใช้ประดับเข็มแสดงวิทยฐานะของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เป็นต้น

รักษาราชการแทน เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๘